

học sinh: Học sinh cần được hướng dẫn tự đánh giá và tham gia đánh giá lẫn nhau, phát triển kỹ năng tự quản lý học tập. Kiểm tra không chỉ tái hiện kiến thức mà còn phải kích thích sáng tạo và khả năng giải quyết tình huống thực tế.

2.3. Một số phương pháp dạy học tích cực nhằm giáo dục pháp luật theo định hướng năng lực cho HSSV Trường Cao đẳng Lai Châu

2.3.1. Phương pháp thảo luận nhóm

Thảo luận nhóm là một phương pháp dạy học hiện đại, lấy người học làm trung tâm. Với phương pháp này, người học được làm việc cùng nhau theo các nhóm nhỏ và mỗi một thành viên trong nhóm đều có cơ hội tham gia vào giải quyết các nhiệm vụ học tập trong một khoảng thời gian nhất định dưới sự hướng dẫn, lãnh đạo của giáo viên.

Mục đích của thảo luận nhóm trong dạy học phân pháp luật làm tăng tối đa cơ hội để học sinh được làm việc và thể hiện khả năng của mình, được chia sẻ kinh nghiệm, ý kiến để giải quyết một vấn đề có liên quan đến nội dung bài học. Từ đó, phát huy tính tích cực, chủ động, tự lực của học sinh; phát triển năng lực cộng tác, giúp cho học sinh có điều kiện trao đổi, rèn luyện khả năng ngôn ngữ thông qua cộng tác làm việc trong nhóm, phát triển năng lực giao tiếp, biết lắng nghe, chấp nhận và phê phán ý kiến người khác. Giúp cho học sinh có sự tự tin trong học tập, tăng cường tri thức, hiệu quả trong học tập: qua học nhóm, học sinh có thể nắm bài ngay trên lớp, hình thành những tri thức sáng tạo thông qua sự tự tư duy của mỗi thành viên.

2.3.2. Phương pháp dạy học tình huống

Trong phương pháp này việc dạy học được tổ chức theo những chủ đề phức hợp gắn với các tình huống thật của cuộc sống và nghề nghiệp. Tình huống dạy học là tình huống thực tiễn, được giáo viên lựa chọn và sử dụng nhằm đạt được mục tiêu dạy học. Tình huống dạy học có thể được lựa chọn từ tình huống thực của cuộc sống, cũng có thể được hư cấu.

Đặc điểm của phương pháp dạy học theo tình huống: Nội dung dạy học xuất phát từ vấn đề phức hợp; vấn đề gắn với thực tế cuộc sống, nghề nghiệp; tạo khả năng tự lực tìm ra kiến thức mới, vận dụng kiến thức; tạo điều kiện cho người học trình bày những điều đã học và suy nghĩ về những điều đã học và suy nghĩ về những điều đó; tạo điều kiện để người học có thể trao đổi ý kiến, tư tưởng với nhau và với giáo viên.

Thông qua các tình huống được phân tích, thảo

luận trong giờ học pháp luật HSSV có thể tự rút ra những kiến thức lý luận bổ ích, giúp các em dễ hiểu, dễ nhớ và nhớ lâu các kiến thức, các tình huống đã được giải quyết. Phương pháp dạy học tình huống giúp nâng cao khả năng tư duy độc lập, sáng tạo của HSSV khi giải quyết các tình huống trên lớp, thông qua đó hình thành cho HSSV năng lực giải quyết các tình huống pháp luật gặp phải trong đời sống thực tiễn. Đồng thời, phương pháp dạy học tình huống tạo sự hứng thú của HSSV đối với môn học, kích thích sự tham gia tích cực của HSSV vào quá trình học tập, tăng cường khả năng làm việc nhóm, tranh luận và thuyết trình của HSSV.

2.3.3. Phương pháp trực quan

Phương pháp dạy học trực quan là phương pháp giáo viên sử dụng các đồ dùng dạy học, các phương tiện nhằm mục đích minh họa, bổ sung thêm kiến thức cho bài giảng.

Trong dạy học phân pháp luật phương pháp trực quan là những phương tiện minh họa để khẳng định những tri thức có tính chất suy diễn, là phương tiện để tạo ra tình huống có vấn đề và giải quyết vấn đề, nó góp phần tăng tính tích cực nhận thức của HSSV.

Phương pháp trực quan giúp HSSV huy động sự tham gia của nhiều giác quan, kết hợp với lời nói, tạo điều kiện dễ hiểu, dễ nhớ và nhớ lâu, làm phát triển năng lực chú ý, năng lực quan sát, năng lực nhận thức và trí tò mò khoa học của học sinh.

Trong dạy học phân pháp luật phương pháp trực quan thường được sử dụng đó là: Sơ đồ, tranh ảnh liên quan đến bài học pháp luật; sử dụng các video về vi phạm pháp luật; sử dụng máy vi tính và các phần mềm dạy học.

2.3.4. Phương pháp nghiên cứu trường hợp điển hình thông qua câu chuyện pháp luật

Phương pháp nghiên cứu trường hợp điển hình thông qua câu chuyện pháp luật là phương pháp người dạy cung cấp cho HSSV những câu chuyện pháp luật có thật diễn ra trong cuộc sống thực tiễn, thông qua câu chuyện để HSSV có thái độ, ý kiến riêng của mình về câu chuyện đó. Tạo điều kiện cho các em được củng cố hành vi của bản thân phù hợp với thực tiễn cuộc sống.

Phương pháp nghiên cứu trường hợp điển hình HSSV học tập bằng dẫn chứng thực tiễn sẽ giúp cho các em tiếp thu bài có hiệu quả hơn và giảm bớt được sự khô khan của môn học, giúp các em ghi nhớ được lâu hơn. Bằng câu chuyện pháp luật có thật sẽ giúp HSSV có hứng thú tìm tòi các tình tiết liên quan đến

bài học để tìm ra hướng giải quyết hoặc phán đoán phù hợp với thực tiễn, từ đó vận dụng được các kiến thức pháp luật được học vào trong thực tiễn đời sống hình thành cho HSSV năng lực tự điều chỉnh hành vi, năng lực phê phán các hành vi vi phạm pháp luật.

Thông qua câu chuyện pháp luật giáo viên dễ dàng giáo dục cho HSSV có những nhận thức phù hợp vì tính thực tiễn của câu chuyện pháp luật rất cao. Câu chuyện pháp luật sẽ giúp HSSV có kinh nghiệm, thái độ ứng xử trong cuộc sống một cách hợp lý nhất. Bài học rút ra từ câu chuyện pháp luật sẽ tác động thực tiễn đến suy nghĩ của HSSV và có ý nghĩa giáo dục thiết thực.

2.3.5. Phương pháp trò chơi

Phương pháp này giáo viên thông qua việc tổ chức các trò chơi liên quan đến nội dung bài học, có tác dụng phát huy tính tích cực nhân thức, gây hứng thú học tập cho học sinh. Qua trò chơi, học sinh tiếp thu kiến thức một cách nhẹ nhàng, tự nhiên, đồng thời qua trò chơi phát triển sự tự giác, tự chủ của học sinh.

Phương pháp dạy học tích cực thông qua trò chơi được đánh giá cao vì những ưu điểm của nó: phát triển các giác quan, tạo điều kiện để phát triển kiến thức mới, tăng khả năng ghi nhớ, tạo tâm thế chủ động cho học sinh.

Trong dạy học học phần pháp luật các phương pháp trò chơi thường được sử dụng: điền ô chữ, đi tìm mảnh ghép, ai nhanh hơn, vòng quay kì diệu.

Khi sử dụng phương pháp dạy học tích cực trò chơi trong dạy học bộ môn Pháp luật giáo viên cần quan tâm đến việc kiểm soát thời gian, nội dung kiến thức cần truyền tải và mục đích học tập. Tránh cho HSSV sa đà vào trò chơi, mất tập trung học tập.

2.3.6. Phương pháp đóng vai

Đóng vai là phương pháp tổ chức cho HSSV thực hành, “làm thử” một số cách ứng xử nào đó trong một tình huống giả định. HSSV sẽ đóng vai các nhân vật, thể hiện cách xử lý giải quyết tình huống trên cơ sở óc tưởng tượng và ý nghĩ sáng tạo của các em. Đây là phương pháp nhằm giúp HSSV suy nghĩ sâu sắc về một vấn đề bằng cách tập trung vào một sự việc cụ thể mà các em vừa thực hiện hoặc quan sát được.

Phương pháp đóng vai có nhiều ưu thế trong việc dạy học bộ môn Pháp luật. Phương pháp này giúp rèn luyện kỹ năng ứng xử cho HSSV, xử lý các tình huống vi phạm pháp luật, làm nảy sinh óc sáng tạo, tu duy logic của HSSV khi học học phần Pháp luật.

Phương pháp đóng vai khích lệ sự thay đổi thái độ, hành vi của HSSV theo hướng tích cực, rèn cho học sinh kỹ năng giải quyết vấn đề và chủ động xử lý tình huống pháp luật trong thực tế.

3. Kết luận

HSSV ở trường Cao đẳng Lai Châu là những tầng lớp xã hội tiên bộ, được tiếp thu có hệ thống những tri thức tinh túy của nhân loại nói chung và của dân tộc nói riêng. Các em là những người có khả năng sáng tạo, tính tích cực nhạy bén, năng động trong học tập, nghiên cứu, ứng dụng cũng như trong các quan hệ xã hội. Trong cơ chế mới, vận hội mới của đất nước, HSSV không chỉ đơn thuần là người có học mà còn rất năng động, sáng tạo trong việc vận dụng những tri thức đã học vào cuộc sống phục vụ bản thân và xã hội, góp phần nhỏ bé của mình vào sự nghiệp “*Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*” của toàn Đảng, toàn dân. Nhưng trong giai đoạn này, các em rất dễ sa đà vào những hành vi vi phạm pháp luật. Vì vậy, để các em có thể trở thành một công dân tốt cho xã hội thì việc giáo dục pháp luật trong nhà trường giữ một vai trò cực kì quan trọng. Vì vậy để có thể giáo dục pháp luật tốt cho các em nhằm hình thành hành vi và thói quen tốt đòi hỏi phải nâng cao chất lượng dạy học phần Pháp luật. Để làm được điều đó, GV cần phải đổi mới phương pháp giảng dạy học phần Pháp luật để HSSV dễ tiếp thu và yêu thích tìm hiểu, vận dụng kiến thức, chấp hành pháp luật trong đời sống.

Tài liệu tham khảo

[1]. Nguyễn Huy Bằng (chủ biên) (2009), Công tác giáo dục pháp luật trong nhà trường, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.

[2]. Trịnh Văn Biểu (2005), *Các phương pháp dạy học có hiệu quả*, Nxb Đại học Sư phạm TP Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh.

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2006), *Tài liệu hội thảo Đổi mới phương pháp dạy học và phương pháp đánh giá đối với giáo dục phổ thông, cao đẳng và đại học sư phạm*, Hà Nội.

[4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), *Chỉ thị số 45/2007/CT-BGDĐT ngày 17/8/2007 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc tăng cường công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong ngành giáo dục*, Hà Nội.

[5]. Nguyễn Văn Cường (2005), *Phát triển năng lực thông qua phương pháp và phương tiện dạy học mới*, Tài liệu hội thảo tập huấn Bộ giáo dục và đào tạo, Dự án phát triển giáo dục THPT, Hà Nội.